

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kandidatuppsats

Marxismens kontinuerliga makt

En kvalitativ komparativ fallstudie om marxismens påverkan på Kubas samhällssystem.

Författare: Susanna Brunnmyra

Handledare: Martin Nilsson

Examinator: Malin Henriksson

Lärosäte: Linnéuniversitetet

Termin: VT23

Ämne: Statsvetenskap

Nivå: Kandidat

Kurskod: 2SK31E

Abstract

This is a qualitative comparative case study which examines the impact of Marxism on Cuba's social system. The study examines the influence of the theory during the periods 1959-1969 where Fidel Castro was president and 2018-2023 during Miguel Díaz-Canel's rule. It examines Marxism's impact on Cuba's social system through the perspectives of political institutions, economic indicators, and social indicators. Thenceforth, the theory is applied to these to indicate the impact of the theory on Cuba's social system. The purpose of the study is to analyze the impact of Marxism on Cuba's social system using the three perspectives during the two periods, and examine if the impact of the theory has developed. The research questions are: "How much impact did Marxism have on the social system in Cuba in 1959–1969, during Fidel Castro's first year as ruler?", "How much impact does Marxism have on the social system in Cuba in 2018-2023, under the rule of Miguel Díaz-Canel?" and "How has the impact of Marxism on the social system in Cuba changed in relation to these periods?" This study has proven that Marxism has had a strong impact on Cuba's social system during Castro's first years as president. Furthermore, Marxism still has a strong impact under the rule of Miguel Díaz-Canel despite that new reforms have been introduced that deviate from the fundamental ideas of the theory. This calls into question the future impact of Marxism on Cuba's social system.

Keywords

Marxism, Cuba, Political institutions, Economic indicators, Social indicators, Fidel Castro, Miguel Díaz-Canel, Qualitative comparative case study.

Tack

Ett stort tack riktats till min handledare Martin Nilsson för vägledning, konstruktiv feedback och stöttning i arbetet med denna studie.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Historisk bakgrund	1
1.2	Problemformulering	2
1.3	Syfte	3
1.4	Frågeställningar	4
2	Teori	4
2.1	Tidigare forskning.....	4
2.1.1	Slutsats tidigare forskning.....	6
2.2	Marxism	7
2.3	Teoretiska perspektiv	10
2.3.1	Politiska Institutioner	11
2.3.2	Ekonomiska indikatorer	12
2.3.3	Sociala indikationer.....	14
2.4	Tabell 1	15
3	Metod	16
3.1	Kvalitativ komparativ teorikonsumerande fallstudie.....	16
3.2	Urval och avgränsningar	17
3.3	Teorikonsumerande och operationalisering	18
3.3.1	Tabell 1	19
3.4	Validitet och reliabilitet	19
3.5	Material och källkritik.....	20
4	Analys	21
4.1	Kuba år 1959 – 1969	21
4.1.1	Politiska institutioner	21
4.1.2	Ekonomiska indikatorer	23
4.1.3	Sociala indikatorer	24
4.2	Kuba år 2018–2023	26
4.2.1	Politiska institutioner	26
4.2.2	Ekonomiska indikatorer	27
4.2.3	Sociala indikatorer	28
4.3	Jämförelse	30
4.3.1	Politiska institutioner	30
4.3.2	Ekonomiska indikatorer	31
4.3.3	Sociala indikatorer	32
4.3.4	Tabell 2	33
5	Slutsats	34
5.1	Vidare forskning	35
6	Referenslista	37

1 Inledning

Marxismen är en omtalad och kraftfull ideologi som haft inflytande på samhällssystem och förändrat länders politik genom åren (Carver, 1996; 158–162). Ett utmärkande fall är staten Kuba, som fortfarande är starkt förknippad med marxismen. Kuba håller en komplex historia som präglas av konflikter, slaveri och revolutioner. Landet kännetecknas av det marxistiska idealet som varit en del av landet sedan revolutionen 1959 ledd av Fidel Castro, och begränsar frihet och mänskliga rättigheter (Dominguez, 2012; kap 4). På senare år har det ifrågasatts om marxismen påverkan fortfarande är densamma, kan Kubas framtid förändras eller har den marxistiska idealen blivit ett med landet?

1.1 Historisk bakgrund

Kuba har en lång historia med många konflikter som orsakat större krig i landet och lett till många människors död (Thomas, 2012; 1). Kuba var en spansk koloni men vann självständighet med hjälp från USA från Spanien år 1898. Kuba ockuperades dock i samband med detta av USA och en amerikansk regering tillsattes i landet för att förbereda landet för en självständighet. År 1902 blev Kuba officiellt politiskt oberoende och det första demokratiska valet hölls. Efter att Kuba blir oberoende fick landet sin första president, Tomás Estrada Palma, och en ny konstitution. Dock hade USA fortfarande ett stort inflytande på Kuba då Kuba tvingas godta ett författningstillägg, “platt amendment”, som gjorde att USA hade friheten att införa villkor och begränsningar som påverkade Kubas självständighet. Detta författningstillägg gav exempelvis USA rätten att ingripa militärt på Kuba och Kuba fick inte ingå internationella avtal utan USA:s godkännande. Utöver detta var Kubas största handelspartner fortfarande USA, vilket gjorde att USA även hade ett stort ekonomiskt inflytande över landet. Denna starka påverkan medförde missnöje på Kuba vilket ledde till att José Miguel Gómez fick makten år 1909. Gómez-administrationen skapade ett mönster av korruption, missförhållanden,

finanspolitisk oansvarighet och social okänslighet. USA ingrep flertal gånger på Kuba fram till att författningstillägget upphävdes år 1934, därefter behöll USA endast sitt politiska inflytande (Aguilar, 2012; kap 2). Regimen störtades år 1933 med hjälp av amerikanskt stöd och Fulgencio Batista tog över makten. Batista stöttades i början av medelklassen men även hans styre kännetecknades av korruption och orättvisa. Batistas styre fick starka reaktioner, dels av Fidel Castro var ledare för en rörelse som ville avskaffa kapitalismen i landet och etablera en socialistisk stat för att främja arbetarklassen. 1959 störtades den sittande presidenten och Fidel Castro utsågs som premiärminister i en provisorisk regering. Castro utsågs därefter till ordförande för Kubas ministerråd och fick ansvar att leda regeringens arbete vilket senare gjorde honom till president. Denna nya politiska förändring gjorde att Kuba därefter gick till att bli en socialistisk stat (Perez Jr, 2012; kap. 3).

1.2 Problemformulering

Ur ett statsvetenskapligt perspektiv handlar ett forskningsämne om samhällsvetenskapliga frågor och problem och att dessa kan utsättas för analys och systematisk prövning (Esaiasson. et al, 2017; 30–31). Forskningsproblemet för denna studie är hur samhällssystemet i ett land påverkas av etableringen och det bestående inflytandet av en ideologi inom det politiska styret under en längre tid. Det politiska styret i ett land påverkar landets relationer med andra länder och dess egen befolkning. Därav finns ett intresse och relevans att undersöka vilken påverkan marxismen har på Kuba då teorin befunnit sig med landet under en lång tid. Genom att studera marxismens utformning i två olika tidsaspekter kan mönster hittas, därefter kan jämförelser och slutsatser dras om marxismens påverkan.

Sett ur en inomvetenskaplig aspekt ses relevansen för forskningsdesignen utifrån att forskningsämnet kan ge forskningsresultat och slutsatser som sedan kan användas till vidare forskning och utveckling (Esaiasson. et al, 2017; 32). Denna studie vill fokusera på problemet om hur marxismen påverkat samhällssystemet i landet och om dess påverkan har förändrats. Studiens

riktning fokuserar på teorins påverkan i samhällssystemen på Kuba, därefter kan vidare forskning exempelvis fokusera på ledaren i landet och hur dennes roll har påverkat samhällssystemen. Utomvetenskapliga aspekter ses till hur studien och forskningsproblemet blir betydelsefull för samhället, sett till personer, organisationer som inte är insatta i tidigare forskning på ämnet (Esaiasson. et al, 2017; 32). Genom denna studie kan utomvetenskapliga aspekter få en förståelse för att en teori kan vara en faktor till hur samhällssystem ser olika ut i länder, världsdelar och kontinenter. Kuba är ett välgrundat exempel för att visa att en teori, i detta fall, marxismen, tillsammans med andra faktorer kan spela stor roll i hur samhällssystemet påverkas. Studien påvisar problemet i hur en stark teori kan förändra ett lands politiska system och påverka landets befolkning och relationer med andra länder.

1.3 Syfte

Studiens syfte är att analysera marxismens påverkan och utformning i Kubas samhällssystem under perioderna 1959–1969 och 2018–2023. Marxismens påverkan undersöks genom att djupare studera Kubas samhällssystem utifrån tre teoretiska perspektiv; politiska institutioner, ekonomiska och sociala indikationer och därefter applicera marxismen på dessa för att tyda teorins påverkan på samhällssystemet. Dessa indikatorer fokuserar på olika aspekter i samhället vilket gör att det skapas en tydlig bild på marxismens inverkan på Kuba. Studien fokuserar på två tidsaspekter. Den första tidsaspekten mäter marxismens påverkan över samhällssystemet år 1959–1969 då det politiska styret förändrades i samband med Castro-revolutionen år 1959. Den andra tidpunkten undersöker marxismens påverkan över samhällssystemet med Miguel Díaz-Canel som president, åren 2018–2023, då Castro-epoken avslutades. Genom att ha två tidpunkter kan en jämförelse göras om marxismens påverkan har förändrats över tid. Detta ger en bild av hurvida marxismen antingen har utvecklats eller minskat och kan bilda en uppfattning hur framtiden på Kuba kan komma att se ut. Marxismen har präglat Kuba på varierande sätt genom åren och har en betydande faktor för landet. Därav är syftet med studien att djupare undersöka marxismens påverkan på de politiska,

ekonomiska och sociala indikatorerna av samhället på Kuba under perioderna 1959–1969 och 2018–2023, då det kan påvisa om marxismens påverkan är densamma som när den infördes som den är idag.

1.4 Frågeställningar

- Hur stor påverkan hade marxismen över samhällssystemet på Kuba år 1959–1969, under Fidel Castros första år som styrande?
- Hur stor påverkan har marxismen över samhällssystemet på Kuba år 2018–2023, under Miguel Díaz-Canel styre?
- Hur har marxismens påverkan över samhällssystemet på Kuba förändrats sett till dessa tidpunkter?

2 Teori

2.1 Tidigare forskning

Det har gjorts omfattande forskning om marxismen och om Kuba. Marxismen har satt spår i flera olika områden vilket gjort att forskningen om marxismen är väldigt bred. Forskning om marxismen kan ses inom filosofi, politik, ekonomi, historia och sociologi och teorin både hyllas och kritiseras. Det har även forskats mycket om hur marxismen som teori har omsatts i praktiken i olika samhällen och politiska styren och hur den med dessa har utvecklats. Forskaren och sociologen Ronaldo Munck har forskat om förändringar inom marxismen från Karl Marx idéer. Studien diskuterar huruvida utvecklingarna av marxismen har bevisats sig vara positiva eller det motsatta. Munck tar upp Vladimir Lenin som ett exempel och menar att denna nya syn på marxism kan ses som icke-homogen där endast en del av världen utvecklas och en annan under-utvecklas. Studien ifrågasätter om denna uppfattning om under-utveckling är en fortsättning på konceptet om marxistisk utveckling som

skapades av Marx eller om detta representerar något annat. Slutsatsen i studien anser att en återgång till Marx idéer, som dock har oklarheter, måste göras för att få en användbar vägledning till utvecklingen av samhället (Munch, 2022). Forskarna Cheng och Wang har i en studie definierat marxismen i sex aspekter och diskuterat den i samband med nutida teorier och verklighet. Aspekter som nämns är exempelvis det akademiska tänkandet, sociala funktioner, människors välfärd och internationell kommunikation. De ser positivt på marxismens teori och dess utvecklingar som skapats genom tiden och ser att marxistiska principer kontinuerligt bör utvecklas inom olika områden. Studien ser att marxismens teori tillsammans med dess grenar står för och kan skapa en gemensam framtid med fred och utveckling för mänskligheten (Cheng, Wang, 2018). Det har även gjorts studier som bevisar marxismens starka påverkan än idag. Wang Ruichen och Baiyuan Ding har gjort en studie som först beskriver marxismen som ideologi och därefter redogörs internets betydelse i dagens samhälle. Genom att använda en kvantitativ metod har webbdatabaser samlats in från studier och kommentarer, denna data visar att andelen filosofiska diskussioner från 2017 till 2021 där marxismen nämns stadigt har ökat från 62 procent till 78 procent. Detta tyder på att marxismen har ett stort inflytande idag och är en ideologi som diskuteras. Studiens data visar även på att det fortfarande finns olika attityder till marxismen och hur den uppfattas och huruvida om den ska användas (Ruichen, Ding, 2022). Kuba är ett land som forskare sett intressant vilket gör att det finns en omfattande mängd studier gjorda från olika perspektiv. Studier har gjorts om Kubas socialistiska system och hur det fungerar i praktiken och Kubas plats i den internationella politiken och dess relationer med andra länder. Antoni Kapcia är en författare och forskare som gjort många studier och skrivit böcker om Kuba. Boken "Historical Dictionary of Cuba" innehåller en kronologisk lista över händelser och viktiga personer som påverkat Kubas historia. Den är uppbyggd av olika kapitel som omfattar Kubas politiska system, ekonomi, utbildning och kultur. Den nämner även Kubas relationer med andra länder och organisationer som är sammankopplade med landet. Boken ses som en värdefull resurs för andra forskare som intresserar sig för Kuba (Kapcia, 2022). Forskaren och ekonomen Carmelo Mesa-Lago har genomfört en studie som

undersöker de politiska förändringarna som skett på Kuba från revolutionen år 1959 fram till år 2019. Fokus ligger på Kubas politiska historia och hur de politiska förändringarna har påverkat ekonomin och samhället. Studien undersöker även hur Kubas relationer med andra länder ser ut och hur framtiden kan utvecklas för landet (Mesa-Lago, 2019). Forskarna och professorerna Katrin Hansing och Bert Hoffmann har i en studie undersökt sociala ojämlikheter på Kuba 60 år efter revolutionen år 1959. Studien visar att det återkommer strukturella ojämlikheter som återspeglar de förrevolutionära socio-etniska hierarkierna. Undersökningen visar många utmaningar inom ojämlikhet i samhället på Kuba. Studien har jämfört andra latinamerikanska länder och konstaterat att Kuba inte ännu nått de låga nivåerna i de jämförande länderna men att en djupgående omstrukturering av det kubanska samhället kan ses bakom den starka socialistiska staten (Hansing, Hoffmann, 2019).

2.1.1 Slutsats tidigare forskning

De tidigare forskningarna om marxismen har haft fokus på olika utvecklingar av teorin och vilken påverkan de haft på olika samhällen och länder i världen. Den har tagit upp hur den uppfattas och vilka idéer som egentligen är den grundläggande marxismen samt huruvida vilket inflytande teorin har i dagens samhälle. Tidigare forskning om Kuba tar upp mycket om landets politiska historia och hur den förändrats genom tiden. Med detta fokuserar mycket forskning på det sociala samhället på Kuba och landets relationer med andra länder. Denna studie vill se en kombination av tidigare forskning av marxismen och Kuba och vill binda samman dessa två. Studien syftar på att djupgående analysera marxismens påverkan och utformning på samhällssystemet på Kuba. Detta görs genom att applicera marxismen och dess karaktärsdrag på Kubas samhällssystem genom de teoretiska perspektiven; politiska institutioner, ekonomiska indikatorer och sociala indikatorer.

2.2 Marxism

Marxism är en politisk och ekonomisk teori som uppstod från den tyska filosofen Karl Marx idéer. Teorin utgör den huvudsakliga teoretiska grunden för modern socialism och kommunism. Den har utvecklats tillsammans med olika ledare som omsatt marxismens idéer i praktiken. Marx idéer presenterades officiellt först i "Kommunistpartiets manifest" som skrevs för det kommunistiska förbundet år 1848 av Marx och Friedrich Engels. Kommunistiska förbundet var en revolutionär grupp bildad i samband med uppkomsten av revolutionen i Europa som sedan bröt ut i Frankrike år 1848. Marx och Engels börjar beskriva sina idéer med ett djärvt uttalande som ses som ett uttryck för hopp om framtiden: "A spectre is haunting Europe—the spectre of communism" (Smith, 2022; 198). Marx politiska idéer avtog i samband med att de revolutionära grupperna besegrades men med tiden återupplivades och spreds Marx idéer. Vid Marx död år 1883 hade idéerna fått internationellt inflytande med hjälp av Engels tillsammans med den internationella socialistiska rörelsen och teorin växte snabbt. Marxismen växte fram med Marx och Engels idéer tillsammans med spridningen efter deras bortgång och utvecklades till ett fenomen av världshistoriska proportioner (Smith, 2022; 197–185).

Teorin har sina rötter i Marx idéer, dock kan marxismen inte begränsas till Marx egna ord då andra tänkare och ledare har anammat grundidéerna och tillämpat de på deras egna förhållanden. Som ett oundvikligt resultat av denna process har grundpelarna i marxismen förändrats, vilket har omskapat teorin till en levande tradition som kontinuerligt utvecklas och expanderar för att anpassa sig till nya förhållanden. Marx själv reviderade ständigt och omprövade sina idéer vilket gjorde att han inte såg marxismen som något fast och oföränderligt. Marx presenterade dock den vägledande principen av teorin i "Preface, A Contribution to the Critique of Political Economy" år 1859 (Sayers, 2021; 377–388). Presentationen avser att marxismen är formad av en historisk, social och ekonomisk teori tillsammans med en abstrakt filosofi och metod, och alla dessa aspekter är väsentliga. Teorin anser att ideal som

jämlikhet och solidaritet är av stor vikt för ett samhälle, därav ska resurserna fördelas rättvist bland medborgarna. Marx började beskriva att samhället är uppdelat i olika klasser som alla kämpar om kontrollen över produktionsmedlen. Klasserna i samhället har en grundläggande motsättning mellan kapitalistklassen och arbetarklassen, där kapitalistklassen utnyttjar arbetarklassen för att öka sin egen vinst. Marx menade att arbetarklassen måste genomföra en revolution och ta kontroll över produktionsmedlen för att uppnå verklig rättvisa och jämlikhet. Denna klasskamp leder till förändringar av samhällsstrukturen och organisationen.

Han betonade att hans kritik mot den politiska ekonomin handlar om att utveckla en ny teoretisk förståelse av samhället som helhet och inte endast om att angripa det befintliga systemet. Marx menade att systemet för den politiska ekonomin, som baserades på liberala och borgerliga värderingar, inte kunde förklara de djupgående strukturella problemen och därav var en ny teori nödvändig. Han beskrev även vikten av att förena teori och praktik, då detta en nödvändighet för att uppnå en verklig förändring. Med detta avsåg han vidare att socialismen skulle segra över kapitalismen och detta endast kunde ske av en revolutionär kamp av arbetarklassen. Marx idéer betonade även vikten av avskaffandet av det privata ägandet då detta ledde till utnyttjande och ojämlikhet. Fortsättningsvis vill marxismen uppnå en klasslös samhällsordning där alla människor ses som jämlika och har tillgång till samhällets alla resurser. Idén om det aktiva politiska engagemang från arbetarklassen ses som ett starkt avgörande tecken för marxismen då teorin anser att det teoretiska och praktiska måste förenas för att uppnå förändring (Carver, 1996; 158–162). Marxismens många olika anhängare har gjort att meningsskiljaktigheter och konflikter började uppstå från teorins kritiker och dess anhängare. Genom att marxismen spridit sig över världen gör det att den har tillämpats på olika förhållanden, därav utvidgats och utvecklats till en stor variation av politiska och intellektuella sammanhang. Teorin har exempelvis distinkta ryska, kinesiska, tyska och kubanska utvecklingar av marxismen som var och en innehåller tendenser av teorin. Samtidigt har det förekommit försök

att kombinera marxismen med andra tankeskolor vilket har uppnått nya varianter av marxismen.

Den klassiska marxismen var den form av marxism som skapades från Karl Marx och Friedrich Engels idéer och fokuserar på klasskampen och ekonomisk determinism (Balasopoulos, Boer, 2022; 501–516).

Marx idéer spreds relativt tidigt i Ryssland, ledaren för revolutionen i Ryssland och grundaren av Sovjetunionen Vladimir Lenin utvecklade därav marxism-leninism. Denna form av marxism betonar vikten av en revolutionär elit som leder arbetarklassen som därefter organiserar den politiska makten efter en revolution. Leninismen arbetar för att kunna etablera en stark socialistisk stat för skydda arbetarklassen från kapitalistisk imperialism. För att stärka staten menar leninismen att en centraliserad planekonomi är nödvändig då detta organiserar ekonomin och förhindrar klasskonflikter. Marxism-leninismen betonar en teori om en demokratisk centralism, denna teori innebär att beslut tas i enlighet med majoritetsbeslut i en centraliserad partiorganisation men att beslut som fattats måste genomföras av alla medlemmar. Lenin önskade även solidaritet mellan arbetarklassen internationellt för att uppnå en global socialistisk revolution. Josef Stalin tog över efter Lenins styre och en ytterligare utveckling av marxismen skapades; stalinismen. Denna form av marxism innefattade en diktatorisk kommunistisk maktutövning med en stark centralisering av makt, där staten med repressiva funktioner kontrollerar alla aspekter av samhällssystemet. Även stalinismen betonade en centraliserad planekonomi men lade fokus på en industriell tillväxt och modernisering av samhället som dock ofta involverade tvångskollektivisering av jordbruket och stora industrialiseringsprojekt. Under Stalins styre användes mycket våld och repression för att upprätthålla ordningen vilket ledde till massarresteringar och förföljelser av olikänkade och kulturella och etniska minoriteter. Stalinism ser som en extrem form av marxism där de ursprungliga principerna av Marx idéer förvrängts såsom betoningen på demokratiskt beslutsfattande och arbetarklassens självorganisering (Sidney, 1960; 286–287).

En ytterligare utveckling av marxismen uppkallades efter den kinesiska kommunistiska ledaren Mao Zedong som kom att kallas maoism. Zedong var ledare för den kinesiska revolutionen under 1940-50-talet och ses som en marxistisk-leninistisk teoretiker. Maoismen är en gren från marxismen och betonar betydelsen av landsbygdens revolution och massornas deltagande i politiken för att uppnå en socialistisk stat. Maoismen är känd för teorin om "massornas linje" som anser att allt politiskt ledarskap och beslutsfattande ska vara nära kopplat till folket. Därmed ska politiska beslut fattas genom demokratiska processer som involverar massorna. Maoismen står för att en långvarig kamp ska bryta ner gamla sociala och ekonomiska strukturer och därefter bygga upp en socialistisk stat. Det är viktigt att det finns en revolutionär medvetenhet bland massorna som får dem att organisera sig och delta i den politiska processen. Mao Zedong och hans utveckling av marxism kritiserade den sovjetiska ledningen för att ha avvikit från de ursprungliga principerna av marxismen. (Kang, 2015; 12–28).

Alla dessa former av marxismen har lett till att det inte kan uttalas en form av marxismen vilket är ett tecken på dess starka inflytande och styrka. Teorin har förgrenat nya former och tendenser och trots vissa olikheter och konflikter, har det skapat en historisk utveckling. Marxismen har utvecklats till en föränderlig teori vilket gjort att den tillämpats på många förhållanden. Vladimir Lenin beskriver detta fenomen som: "Vi betraktar inte Marx teori som något fullständigt och okränkbart", tvärtom är vi övertygade om att socialister måste utveckla den i alla riktningar om de vill hålla jämna steg med livet." (Sayers, 2021; 377–388).

2.3 Teoretiska perspektiv

För att djupgående ingå i marxismens påverkan på samhällssystemet på Kuba utgår analysen utifrån tre teoretiska perspektiv. Dessa perspektiv lyder: politiska institutioner, ekonomiska indikatorer och sociala indikatorer. Perspektiven förklarar hur marxismen och dess karaktärsdrag påverkar olika delar i samhällssystemet vilket gör det tydligare att se teorins påverkan i

helhet. Marxismens påverkan på de politiska institutionerna fokuserar på hur organisationen förefaller och hur oberoende institutioner påverkas. De ekonomiska indikatorerna inriktar sig på hur ekonomin och resurser har fördelats då marxismen anser att en viktig faktor är planekonomi och rättvis fördelning av resurser. De sociala indikatorerna fokuserar på marxismens påverkan av kollektiva rättigheter, jämlikhet och frihet i landet. Perspektiven beskrivs allmänt nedan och därefter presenteras deras koppling till marxismen i form av en tabell.

2.3.1 Politiska Institutioner

Politiska institutioner beskrivs som de institutioner som är etablerade i samhällssystem för att hantera politiska frågor och har därmed en viktig roll i politiska system. Politiska institutioner kan se olika ut beroende på land och politiskt system men de institutioner som oftast räknas in inom ramen för politiska institutioner är regeringar, lagstiftande församlingar, domstolar, politiska partier och formella organisationer. Politiska institutioner kan sträcka sig från att vara lokala, regionala, till nationella och även internationella. Något som kan skilja de politiska institutionerna från land till land är olika aspekter av dem, såsom vilken funktion de innehar, vilka befogenheter de besitter och deras relation till varandra. Filosofer har länge beskrivit politiska institutioner och hur de samverkar med varandra. Genom att det finns olika teorier och politiska system har filosofer även utvecklat flertal inriktningar och beskrivningar av politiska institutioner. Grunden är dock att de etablerats för att hantera politiska frågor inom ett samhällssystem. Politiska institutioner ses som avgörande för att hantera politiska frågor i ett samhällssystem då de har ett gemensamt ansvar att upprätthålla lag och ordning, skydda medborgarnas rättigheter och främja ekonomisk tillväxt.

De politiska institutioner som ses som de mest centrala i ett land är de lagstiftande, verkställande och dömande makterna. Hur relationen ser ut mellan dessa olika institutioner skiljer sig beroende på landets politiska styre (Anckar, et al. 2019; 39–50). Regeringen är oftast som den verkställande

makten och är ansvarig för att leda landet och fatta beslut på nationell nivå. Regeringen är därefter ofta uppdelad i olika avdelningar för att djupare kunna hantera olika områden av samhällssystemet, exempelvis utbildning, ekonomi, hälsa och miljö (Anckar, et al. 2019; 77–78). Lagstiftande församlingar står i regel för den lagstiftande makten och har ett ansvar att stifta och godkänna lagar (Anckar, et al. 2019; 67). Den politiska institutionen som vanligtvis står för den dömande makten i ett land är domstolen. Denna institution finns för att tolka och tillämpa lagen och sedan besluta om rättsliga åtgärder i form av straff och ersättning (Anckar, et al. 2019; 95–98). Utöver den lagstiftande, verkställande och dömande makten är politiska institutioner som fyller en viktig funktion även militär och polis. Deras ansvarsområde är att skydda landet eller en region från yttre hot samt upprätthålla säkerhet och trygghet i landet. Även politiska partier kan betraktas som en politisk institution då de kan ha inflytande och fylla stora funktioner i samhällssystemet. Partier ger medborgarna rätten att representera olika åsikter vilket i sin tur påverkar den demokratiska processen. De politiska institutionerna i ett land är uppbyggda av landets medborgare, dock beroende på det politiska styret ser relationerna olika ut, både mellan institutioner och institutioner samt från institutionerna till medborgarna (Anckar, et al. 2019; 155–170).

2.3.2 Ekonomiska indikatorer

Ekonomiska indikatorer inom samhällssystem ses som statistiska mått på ekonomiska variabler som används för att mäta och beskriva en ekonomisk utveckling i ett land. Indikatorerna kan variera beroende på fall då vissa indikationer anses ha en starkare påverkan i vissa länder än andra (Wong, 2014). En indikator som vanligtvis används för att bedöma den ekonomiska utvecklingen i ett samhällssystem är bruttonationalprodukt (BNP). Indikatorn används ofta för att mäta den ekonomiska tillväxten och välbefindandet i ett land och anses som ett viktigt mått på ett lands ekonomiska aktivitet och välbefindande. Den mäter den totala mängden varor och tjänster som produceras inom landets gränser under en viss period, antingen ett kvartal eller ett år. Varorna och tjänsterna inkluderar exempelvis tillverkning av varor, transport, hälso- och

sjukvård och finansiella tjänster. BNP ger ett ungefärligt mått på hur rikt ett land är genom att dividera landets BNP med antalet invånare i landet. (Fernando, 2023). En indikator som kopplas samman med BNP är tillväxttakt då den mäter den procentuella ökningen av BNP vilket kan visa den ekonomiska stabiliteten i ett land. En mätning där tillväxttakten är låg kan indikera att det finns behov att öka investeringar för att därefter öka den ekonomiska aktiviteten medan en hög tillväxttakt visar att det finns en stabil ekonomi. En mätning av tillväxttakten kan hjälpa att identifiera utmaningar till de styrande för att främja en hållbar och stabil ekonomisk utveckling (Chen, 2023). Arbetslöshet är en annan ekonomisk indikator som används för att mäta den ekonomiska utvecklingen i ett land då den ger en uppfattning om hur väl arbetsmarknaden fungerar och hur effektivt arbetskraften utnyttjas i ekonomin. Arbetslöshet mäter andelen av arbetskraften som är arbetslös, men aktivt söker arbete. Om en stor del av arbetskraften inte arbetar kan det innebära att det finns många produktionsresurser som inte används till fullo. En stor arbetslöshet visar ofta negativa effekter på ekonomin och även på samhället. Detta ger en slutsats att länder med hög arbetslöshet kan indikera en svag ekonomi medan låg arbetslöshet indikerar en stark ekonomi (OECD Data, 2023). Indikatorn som mäter inkomstfördelning ger en uppfattning om hur ekonomiskt välstånd och resurser fördelas i samhällssystemet. Det ger även en tydlighet om hur ekonomin i ett samhälle utnyttjas och hur systemet för ekonomin är uppbyggt. En ojämn inkomstfördelning påverkar samhället och ekonomin i ett land på ett negativt sätt då det ofta leder till ökad fattigdom och minskad ekonomisk tillväxt. Mätningar har visat att en ojämn inkomstfördelning leder till en minskad efterfrågan på varor och tjänster på grund av att endast en liten del av befolkningen kontrollerar en stor del av tillgångarna. Detta i sin tur påverkar företagsintäkter och lönsamhet vilket leder till minskade investeringar och sysselsättning. En ojämn inkomstfördelning har därav visat sig vara negativt för den ekonomiska tillväxten och är en viktig ekonomisk indikator (OECD, 2023).

2.3.3 Sociala indikationer

Sociala indikationer anser de variabler som används för att undersöka och jämföra sociala förhållanden och situationer i en population eller samhällsgrupp. Indikationerna kan vara olika aspekter av det sociala livet och bedömer hur väl ett samhälle fungerar. En viktig faktor som förklarar det sociala samhället är förväntad livstid. Detta ger information om hälsotillståndet och livskvaliteten i landet och påverkas av olika faktorer i samhället, såsom hälso- och sjukvård, utbildningsnivå, inkomstnivå och sociala förhållanden. En mätning som undersöker förväntad livstid i ett land kan bevisa att en hög förväntad livstid indikerar att ett samhälle har god livskvalitet och bra hälsotillstånd medan ett land med låg förväntad livstid visar att det kan finnas sämre tillgång till sjukvård och indikerar ett problem med fattigdom. En vanlig mätning inom sociala indikationer är att mäta utbildningsnivån i ett land. Denna mätning kan ge svar på hur den ekonomiska tillväxten och den sociala utvecklingen ser ut. Utbildning är en viktig faktor i det sociala samhällssystemet då en högre utbildningsnivå oftast leder till att människor får högre inkomster vilket ger bättre hälsa. Det bidrar även till en ökad medvetenhet om samhället, vilket i sin tur främjar samhällets utveckling. Genom att genomföra en mätning om utbildning gör att en utvärdering av utbildningssystemets effektivitet kan bevisas, detta i sin tur kan bidra till att fler människor kan få större kunskaper och kan bidra till ett bättre samhälle. Ytterligare en faktor som mäts inom sociala indikatorer är hälsa- och sjukvård. Mätningar inom detta område kan fokusera på olika aspekter, exempelvis tillgänglighet och kvaliteten på sjukvård, kostnader och hälsoutfall. Tillgänglighet kan mätas genom att undersöka antalet vårdcentraler och sjukhus sett till befolkningens mängden. Kvaliteten på sjukvården kan undersökas genom att titta på överlevnad, återhämtning och förebyggande åtgärder på vårdcentraler och sjukhus. Mätningar av hälsoutfall kan visa dödlighet och sjukdom vilket kan kopplas samman med de sociala förhållandena i samhällssystemet. Ett land som har låg dödlighet indikerar ofta bra hälso- och sjukvård medan ett land som har hög dödlighet indikerar en sämre hälso- och sjukvård. Kostnaden av sjukvården är även en viktig faktor att undersöka, sett både till staten och till medborgarna då detta påverkar det

sociala samhället. Därefter är undersökningar som mäter ojämlikhet och diskriminering en viktig faktor inom sociala indikatorer. Dessa mätningar kan bevisa om olika grupper i samhället påverkas av diskriminering och behandlas annorlunda och om åtgärder behöver införas för att skapa en mer rättvis och inkluderande samhällsutveckling. Faktorer som finns för att mäta ojämlikhet och diskriminering kan vara kön, ålder, etnicitet, religion, sexuell läggning och funktionsnedsättning. En mätning av sociala indikationer i ett samhällssystem kan få fram information som kan hjälpa att förbättra sociala förhållanden och problem (Wong, 2014).

2.4 Tabell 1

Marxismens påverkan på Kubas samhällssystem förbinds med de tre ovanstående teoretiska perspektiven i form av en tabell. Tabellen nedan presenterar fyra olika karaktärsdrag i marxismen; kollektivt ägande, demokratisk centralism, centraliserad planekonomi och jämlikhet och solidaritet, och tre perspektiv; politiska institutioner, ekonomiska indikatorer och sociala indikatorer. Detta utgör en ram för hur marxismens karaktärsdrag står i relation till de teoretiska perspektiven och vilken inverkan de tillsammans har på Kubas samhällssystem. Marxismen som teori påverkar de teoretiska perspektiven och deras samverkan till varandra, vilket därefter formar samhällssystemet på Kuba.

Indikationer	Politiska institutioner	Ekonomiska indikatorer	Sociala indikatorer
Kollektivt ägande			
Demokratisk centralism			
Centraliserad planekonomi			

Jämlikhet och solidaritet			
---------------------------	--	--	--

3 Metod

Metoden är utformad till att uppfylla studiens intention som syftar på marxismens påverkan på Kubas samhällssystem. Detta medför att metoden utformats för att kunna fokusera på en specifik teori som appliceras på ett enskilt fall. Studiens val av fall kan argumenteras då samhällsvetenskapliga frågor diskuterar politiskt styre och hur samhällssystem påverkas av detta.

3.1 Kvalitativ komparativ teorikonsumerande fallstudie

Studien är en kvalitativ komparativ fallstudie där fokus ligger på betydelsen av marxismen på Kubas samhällssystem. Forskningsmetoden kvalitativ fallstudie används inom samhällsvetenskap och vill undersöka en specifik process eller händelse, detta innebär att forskaren samlar in omfattande information om detta specifika fall. Genom att inhämta dokumentation och observationer om det specifika fallet kan forskaren analysera och tolka data för att därefter göra jämförelser och dra slutsatser. En kvalitativ fallstudie lämpar sig när en undersökning om sociala och kulturella kontexter som omger ett specifikt fall ska genomföras (Esaiasson. et al, 2017; 108). Fokus i denna studie är processen på om marxismens påverkan på Kuba har förändrats genom tid. Fallet i fråga som studeras är Kuba tillsammans med teorin marxismen. För att undersökningen på fallet ska vara tydlig kommer den ske vid två olika tidsaspekter och genom tre olika indikatorer; politiska institutioner, ekonomiska och sociala indikatorer. Därefter diskuteras om en förändring skett på marxismens påverkan och utsträckning på Kubas samhällssystemen och en slutsats kan presenteras. För en jämförande fallstudie krävs minst två analysenheter (Esaiasson. et al 2017;108–112), i detta fall är de två analysenheterna de två tidsaspekterna. Dessa har valts ut för att se skillnaden

om marxismens påverkan förändrats från när den infördes av Fidel Castro på Kuba och idag, under Miguel Díaz-Canel's styre. Då fokus finns på ett enskilt fall i en kvalitativ fallstudie ges ofta en omfattande bild av det som studeras och gör att studien blir djupgående (Esaiasson, et al, 2017; 108). Denna studie sätter marxismen i centrum som sedan appliceras på Kubas samhällssystem vid två olika tidpunkter, detta gör att studien får en stark riktning och fokus på ett enskilt fall.

3.2 Urval och avgränsningar

En avgränsning är lämplig för studien dels för att specificera forskningsproblemet och begränsa forskningsfrågorna, samt för att anpassa materialet och tydligt kunna presentera informationen (Bryman, 2016; 363). Denna studie är avgränsad i flera skeden som anses vara relevanta för forskningsfrågan och syftet med studien. Avgränsningar finns som hjälp att koncentrera studien och öka dess tillförlitlighet och validitet (Bryman, 2016; 363). Studien är metodologiskt avgränsad då marxismen används som teori. Studien blir därav avgränsad till en teori som fungerar som en teoretisk ram genom studien. I teorin ingår även tre teoretiska perspektiv för att tydliggöra en jämförelse i analysen; politiska institutioner, ekonomiska och sociala indikationer. En geografisk avgränsning är användbar för att visa att ett specifikt fall ska undersökas och att tydliggöra att studien är en kvalitativ fallstudie. Den geografiska avgränsningen är gjord i form av att landet Kuba har valts som specifikt fall. Studien har sedan en tidsmässig avgränsning i form av att två tidsaspekter, en tidsmässig avgränsning underlättar för att kunna undersöka förändringar över tid. De två tidsaspekterna som valts för denna studie är fokus på Fidel Castros för år som president och perioden som Miguel Díaz-Canel varit president. Dessa perioder har valts för att kunna se marxismens utsträckning i vardera perioder och därefter jämföra dem och dra slutsatser om marxismens påverkan på Kubas samhällssystem (Bryman, 2016; 363).

3.3 Teorikonsumerande och operationalisering

En teorikonsumerande studie inom samhällsvetenskap syftar på att undersöka en befintlig existerande teori på ett specifikt fall, till skillnad från en teoriprövande studie som vill utveckla en ny teori från grunden (Esaiasson. et al 2017; 42). Denna studie utgår från marxismen som appliceras på Kubas samhällssystem vilket gör att denna studie är en kvalitativ teorikonsumerande fallstudie. En teorikonsumerande studie använder en befintlig teori för att kunna analysera ett specifikt fall. En noggrann analys av teorin krävs för att undersöka dess relevans för studien samt för att kunna se samband och dra slutsatser i analysen. Studien söker att besvara djupgående frågor om "hur" och "varför", vilket gör det till en kvalitativ studie. En teorikonsumerande studie är mer lämplig för detta fall snarare än en teoriprövande studie då studien kopplar forskningsfrågorna till en redan existerande teoretisk grund för att kunna analysera skillnaderna mellan tidsaspekterna och besvara syftet (Esaiasson. et al 2017; 42).

Den teoretiska definitionen kan tilldelas en eller flera operationella indikatorer för att tydliggöra syftet med en studie, denna metod kallas för operationalisering (Esaiasson. et al 2017; 56). Denna studie är operationaliserad i form av att olika samhällsaspekter används för att djupgående förklara och undersöka marxismens påverkan på Kubas samhällssystem. Marxismens utsträckning mäts genom de olika aspekterna; politiska institutioner, ekonomiska indikatorer och sociala indikationer. Dessa aspekter har valts ut för att få en grundlig uppfattning om marxismens påverkan på samhällssystemets olika delar på Kuba snarare än en övergriplig översikt. En operationalisering genomförs även genom att fyra olika karaktärsdrag i marxismen analyseras i relation med de teoretiska perspektiven. De fyra karaktärsdragen är kollektivt ägande, demokratisk centralism, centraliserad planekonomi samt jämlikhet och solidaritet. Analysen genomförs genom att marxismen tillsammans med dess karaktärsdrag appliceras på de teoretiska aspekterna på Kubas samhällssystem och därefter sammanfattas i form av en tabell. Detta medför att en tydlig bild

av utfallet av teorins påverkan på Kubas samhällssystem under perioderna 1959–1969 och 2018–2023 kan presenteras.

3.3.1 Tabell 1

Indikationer	Politiska institutioner	Ekonomiska indikatorer	Sociala indikatorer
Kollektivt ägande			
Demokratisk centralism			
Centraliserad planekonomi			
Jämlikhet och solidaritet			

3.4 Validitet och reliabilitet

Validitet och reliabilitet är relevanta begrepp inom forskning för att säkerhetsställa att forskningsresultat är pålitliga och användbara. Validitet mäter huruvida en studie undersöker det den avser att undersöka (Esaiasson, et al 2017; 58). Denna studie visar hög validitet då syftet är uppnått genom att frågeställningarna har besvarats och slutsatser har kunnat dras. Syftet med studien är att undersöka marxismens påverkan på Kubas samhällssystem. Genom att presentera tre teoretiska perspektiv; politiska institutioner, ekonomiska och politiska indikatorer och sätta dessa i relation med marxistiska karaktärsdrag har en djupgående analys gjorts av marxismens påverkan på Kubas samhällssystem. Detta har givit slutsatser på studiens syfte. Reliabilitet tyder på tillförlitligheten hos mätningarna som gjorts i studien och anses som hög om studien har fått samma resultat om den upprepats

(Esaiasson. et al 2017; 58). Genom att ha ett konkret syfte med studien och förklara och tydliggöra marxismens påverkan i de olika teoretiska perspektiven når studien en hög reliabilitet. De teoretiska perspektiven tillsammans med karaktärsdragen från marxismen medför att ett djupgående fokus på marxismens påverkan i de politiska institutionerna, ekonomiska eller sociala indikatorerna kan presenteras och likheter eller skillnader kan betraktas.

3.5 Material och källkritik

Materialen för denna studie är hämtade från vetenskapliga artiklar, litterära verk och internetkällor med relevans för ämnet. Källorna är väl bedömda och utvärderade att vara tillförlitliga för studien och har valts ut för att besvara studiens syfte. För att kunna applicera teorin på samhällssystemet på Kuba har en djupare förståelse av marxismen och dess innebörd analyserats och beskrivits. Flera källor har undersökts vilket lett till att olika perspektiv och utvecklingar av teorin har förklarats. Materialet i studien är hämtat från sekundära källor då information hämtats från böcker, akademiska artiklar och sammanfattningar av tidigare forskning. Sekundära källor kan vara föremål för felaktigheter då författaren till skriften har tolkat primärkällan, för att undvika detta har flera källor undersökts för att stödja informationen. Material om Kuba är hämtat från litteratur och vetenskapliga artiklar för att få en förståelse av hur landets historia sett ut samt hur dagens läge betraktas. Materialet som använts är av internationell karaktär då utgivna källor från fallet i studien, Kuba, kan brista i sanningsenligt innehåll och därav kan inte informationen garanteras som oberoende. Mycket information som ges ut från Kuba är ofta kontrollerad av regeringen vilket gör källan beroende, därav är det viktigt att se att information hämtas från en oberoende källa. Materialet som används måste noga granskas för att anses vara trovärdigt, en utgångspunkt i hantering av källor är metoden Ädel-OST som består av äkthet, oberoende, samtidighet och tendens. Denna metod hjälper till för att förstå betydelsen av att noga granska materialet innan det används i studien (Esaiasson. et al 2017; 288).

4 Analys

4.1 Kuba år 1959 – 1969

Marxismen fick sin betydande roll på Kuba i samband med revolutionen ledd av Fidel Castro år 1959 och används ofta som en symbol för denna (Dominguez, 2012; kap 4). Teorin står för att den arbetande klassen måste strida mot det kapitalistiska systemet för att uppnå en socialistisk stat, detta kan ses i samband med revolutionen år 1959 (Carver, 1996; 158–162). Teorin har sedan dess haft en fortsatt påverkan på Kuba och haft en central del på samhällssystemen i landet under många år. Den har påverkat alla aspekter av samhället på Kuba och har spelat en stark roll i utvecklingen av den politiska ideologin i landet (Dominguez, 2012; kap 4).

4.1.1 Politiska institutioner

Marxismen fick sin stora betydelse i samband med revolutionen år 1959. Fidel Castro utsågs till premiärminister och ordförande för ministerrådet och fick ansvar att leda regeringens arbete vilket senare medförde att han tillsattes som landets president. Detta gjorde att han och hans anhängare kunde etablera en socialistisk stat, inspirerad av marxistiska ideologier. Denna förändring och formning av ideologi för staten gjorde att de politiska institutionerna i landet påverkades (Dominguez, 2012; kap 4). Marxismen står för att ideal som jämlikhet och solidaritet är av stor vikt för ett samhälle, därav ska resurserna fördelas rättvist bland medborgarna (Carver, 1996; 158–162). Detta kan ses i att Castro ville skapa ett samhälle där staten är ägare av produktionsmedel för att inte kapitalistklassen skulle kunna utnyttja arbetarklassen och öka sin egen vinst. Staten hade istället ett ansvar att skapa ett jämlikt samhälle där alla kunde ha tillgång till samhällets alla resurser, exempelvis genomfördes en jordreform för att fördela marken rättvist bland befolkningen (Dominguez, 2012; kap 4). Dock närmade sig Castro kommunistpartiet på Kuba och ställde

sig bakom idéer från marxism-leninismen år 1961. Detta påverkade olika politiska institutioner då de omformades för att anpassas till en ny socialistisk inriktning (Horowitz, 2007; 183-190).

Marxism-leninismen ser att en demokratisk centralism är nödvändig i skapandet av en stark socialistisk stat (Sidney, 1960; 286–287) vilket var något Castro tog efter. De verkställande, lagstiftande och dömande institutionerna som i teorin ska vara oberoende influerades av denna omformning och fick inte någon oberoende makt. Istället var det kommunistiska partiet som hade monopol på politisk makt och beslutsfattande. Politiken dikterades från Kubanska Kommunistpartiets centralkommitté där Castro var ordförande, därav organiserades statens styrning från Kommunistpartiet och deras centraliserade planeringsmodell. All politisk makt kom från samma källa, vilket medförde att marxistiska principer genomsyrade Kubas politiska system. Den dömande makten påverkades genom att rättsväsendet kontrollerades av staten för att följa den marxistiska ideologin. Polisen och militären, som medräknas som politiska institutioner, omorganiserades för att kunna upprätthålla det socialistiska systemet och skydda landet mot inhemsk opposition och utländska hot. De fick en viktig roll för få alla att följa lagen och hålla ordning (Dominguez, 2012; kap 4). 1960 grundades inrikesministeriet som inkluderade polis, gränstrupper och hemlig tjänst. Militären blev en viktig institution för utbildning och en militärakademi inrättades för att både utbilda och disciplinera unga. Med marxismen och idéer från leninismen som grund omorganiserade Castro och hans regering de politiska organisationerna att göra Kuba till en socialistisk stat. Det politiska systemet som skapades påverkade privata egendomar och industrier då även de skulle följa statens ideologi. Detta infördes utifrån Castros tolkningar från marxismens grundidéer. För att försäkra sig om att detta system skulle bevaras avskaffades de fria val som utlovades i samband med Castros makttillträde och ett enpartisystem införskaffades år 1965. Detta betryggade att en fortsättning på den socialistiska stat som skapats tillsammans med marxistiska idéer kunde utvecklas. Systemet hindrade etablerandet av andra politiska partier då det kommunistiska partiet var det enda tillåtna partiet (Horowitz, 2007; 183-190).

4.1.2 Ekonomiska indikatorer

Marxismen påverkade ekonomiska indikatorer på Kuba i samband med revolutionen och åren därefter. Castro ville skapa en socialistisk stat med en socialistisk ekonomi som var baserad på kollektivt ägande och planering (Dominguez, 2012; kap 4). Dessa reformer var i linje med marxistiska principer och strävade efter att skapa en mer jämlik samhällsstruktur (Carver, 1996; 158–162). Detta innebar att regeringen tidigt nationaliserade privata företag och industrier för att ha full kontroll över hela ekonomin då detta skulle hjälpa att skapa en rättvis och jämlik socialistisk stat (Horowitz, 2007; 183–190). Castro anammade många idéer från marxismen-leninismen som stod för att skapa en centraliserad planekonomi då detta organiserar ekonomin och förhindrar klasskonflikter (Sidney, 1960; 286–287). Med detta som grund införde Castro tillsammans med regeringen priskontroller för att minska ekonomiska klyftor, dessa styrdes av regeringen där de fastställer och reglerar priser på varor för att skydda konsumenter från utnyttjande av privata ägare. Priset på varor och tjänster skulle vara överkomliga för befolkningen vilket skulle hjälpa minska inflationen och stärka den socialistiska staten. De ekonomiska åtgärderna som infördes med grunder från marxismen påverkade flera ekonomiska indikatorer.

Bruttonationalprodukt (BNP) påverkades på flera olika sätt av den nya socialistiska ekonomin. BNP ökade i landet i samband med den nya staten vilket kan ha olika förklaringar. Den ökade statliga kontrollen kan ses som en faktor till ökade ekonomiska tillväxten, samtidigt som Kubas band med andra kommunistiska stater, såsom Sovjetunionen, stärktes och genom detta fick landet ekonomiskt och tekniskt stöd. Band med Sovjetunionen blev även avgörande för Kubas ekonomi och påverkade landets BNP. Den nya socialistiska staten gjorde att tillväxttakten på Kuba minskade då övergången till en statlig kontroll över ekonomin medförde många omställningar och många företag och investerare valde att lämna landet. En annan faktor som blev betydande för Kubas ekonomi var USA:s handelsblockad år 1962 mot Kuba. Denna genomfördes som protest för den nya regeringen och bandet med

Sovjetunionen och var ett försök att isolera Kubas ekonomi. Blockaden medförde att Kubas och Sovjetunionens band stärktes ytterligare (Dominguez, 2012; kap 4). Castro ville därefter följa marxismen-leninismens linje i att industrialisera landet för att minska beroendet av landets export. Denna plan misslyckades dock då befolkningen inte var vana vid industriarbete och landet återgick till beroendet av landets socker- och tobaksexport (Horowitz, 2007; 183-190). Den socialistiska ekonomin skulle stå för en jämlik och rättvis handelsmarknad, därav skapades åtgärder för att främja sysselsättning och minska arbetslösheten. Dessa åtgärder inkluderade som tidigare nämnt, nationalisering av företag och industrier, jordreformer men även offentliga arbetsprogram och projekt inom byggsektorn, utbildningssektorn och jordbruket för att skapa jobbtillfällen. Statens arbete med att nationalisera företag och industrier infördes tidigt mot större företag. Med inspiration från Kina infördes år 1968 ännu en reform som nationaliserade alla återstående små privata kubanska företag för att stärka det socialistiska samhället. Målet med att skapa en jämlik samhällsstruktur gjorde även att reformer infördes för att minska inkomstfördelningen bland befolkningen. Det gjordes satsningar på sociala program inom utbildning och hälso- och sjukvård för att få befolkningen att utbilda sig inom dessa områden. Det förekom fortfarande ojämlikhet och inkomstskillnader bland befolkningen men reformerna inspirerade från marxismen arbetade för att nå en jämlik socialistisk stat (Dominguez, 2012; kap 4).

4.1.3 Sociala indikatorer

Marxismen fick betydande påverkan på de sociala indikationerna på Kuba i samband med den nya regeringen och skapandet av den socialistiska staten. Castro och hans regering införde i början av 1960-talet reformer på sociala program och hälso- och sjukvårdssystem vilket fick en betydande inverkan på hälsostatusen i landet (Dominguez, 2012; kap 4). Då jämlikhet är en viktig faktor för marxismen och den socialistiska staten (Carver, 1996; 158–162) gjordes investeringar och möjliggjorde införandet av ett sjukhusssystem för hela befolkningen möjligt. Detta allmänna hälso- och sjukvårdssystem

inkluderade investeringar i sjukhus, medicinsk personal och primärvård. Denna reform från staten gjorde att hälsotillståndet förbättrades på Kuba. Infrastrukturen inom hälso- och sjukvård såg till alla att medborgare inkluderades och det satsades på utbildning inom sjukvård och förebyggande insatser. Det skrevs in ett hälsovårdsprogram i den kubanska konstitutionen som lydde "Alla har rätt till hälsoskydd och vård". I samband med detta ville regeringen utbilda fler läkare och medicinsk personal vilket medförde investeringar i medicinska skolor och medicinsk utbildning. Detta resulterade till en ökning av utbildade hälso- och sjukvårdspersonal vilket i sin tur hjälpte att förbättra befolkningens hälso- och sjukvård. Den förväntade livstiden ökade i samband med den påverkas av flera faktorer, såsom tillgång till vård, utbildning och levnadsstandard (Gómez-Dantés, 2018). Utbildning var en central del i skapandet av den socialistiska staten, regeringen införde reformer för att förbättra tillgången till utbildning för att jämna ut och höja utbildningsnivån i landet. Det investerades för att utbildning skulle vara tillgängligt och gratis för alla medborgare, med detta byggdes skolor och det utvecklades en omfattande utbildningsinfrastruktur. Genom centraliseringen från det privata till staten kunde investeringar genomföras för att inkludera hela befolkningen. Detta genererade att utbildningsklyftor jämnades ut och utbildningsnivån blev högre (Dominguez, 2012; kap 4). Marxismen anser att jämlikhet och solidaritet är av stor vikt för samhället (Carver, 1996; 158–162), Staten arbetade för att uppnå ett jämlikt samhälle genom att införa olika reformer. Genom att staten fick all kontroll från det privata kunde de investera i utbildning och hälso- och sjukvård i syfte att jämna ut de sociala och ekonomiska klyftorna bland medborgarna (Horowitz, 2007; 183-190). Även om det infördes marxistiska reformer för att uppnå en jämlik samhällsstruktur innebar centraliseringen till staten många inskränkningar av medborgerliga rättigheter och individuell frihet. Staten genomförde många omorganisationer för att förbättra levnadsstandarden hos alla medborgare vilket skapade en jämlik socialistisk stat. Dock fanns det samtidigt begränsningar gällande individuella rättigheter, såsom yttrandefrihet då staten kontrollerade medier, samt restriktioner för politiskt och socialt engagemang vilket medförde att medborgarna som individer hade begränsad frihet (Dominguez, 2012; kap 4).

4.2 Kuba år 2018–2023

Miguel Díaz-Canel valdes till president år 2018, vilket gör honom till den första personen att leda Kuba utanför Castro-familjen på över 60 år (Britannica, 2023). Marxismen har haft en betydande roll över åren på Kuba och även med Miguel Díaz-Canel kvarstår teorin som den ideologiska grunden för landet. Det har skapats vissa moderniseringar i samhällssystemet under den nya presidentens styre men inom den socialistiska ramen (Regeringskansliet, 2020).

4.2.1 Politiska institutioner

Miguel Díaz-Canel kom till makten och sågs som en anhängare av en öppnare politik vilket väckte förhoppningar om en ny politisk trend på Kuba. När Díaz-Canel väl kom till makten bekräftades dock det Kubanska Kommunistpartiets (PCC) maktmonopol. Det politiska systemet fortsatte att vara en enpartistat där PCC har den centrala rollen i utformningen och beslutsfattandet i landet (Diamint, Tedesco, 2022; kap. 14). Marxismen är grunden till uppbyggnaden av samhällssystemet med ideologins fokus på kollektivet och statligt ägande av produktionsmedel (Carver, 1996; 158–162). År 2019 fastslogs en ny författning och ersatte den tidigare från år 1976 som var utformad efter en sovjetisk modell. Enligt den nya författningen får Kuba en president och premiärminister till skillnad från innan när ordföranden i statsrådet både agerade statschef och regeringschef (Regeringskansliet, 2020). Författningen slår dock fast att det Kubanska Kommunistpartiet är det enda tillåtna partiet och att staten äger de grundläggande produktionsmedlen (Diamint, Tedesco, 2022; kap. 14). Detta tyder på en fortsatt påverkan från de marxistiska grunder som anser att resurserna fördelas rättvist bland medborgarna vilket genomförs med en centraliserad demokrati (Carver, 1996; 158–162). Presidenten är även personen som utser premiärministern vilket tyder på en centraliserad makt där det inte finns utrymme för oberoende politiska institutioner. Den nya författningen medför att de verkställande, lagstiftande och dömande makterna fortsätter att vara influerade av den tidigare politiska formningen som anser att en demokratisk centralism är nödvändig i skapandet av en stark socialistisk

stat. Därav har de ingen oberoende makt (Regeringskansliet, 2020). Genom PCC:s påverkan på de politiska institutionerna lever marxismens inflytande kvar och får inget direkt motstånd på grund av partiets starka ställning tillsammans med den nya författningen som fastslår att Kuba är en fortsatt enpartistat. Den politiska makten fortsätter härstamma från samma källa vilket gör att marxismen får en stark påverkan och begränsar en vidare utveckling i landet. Kubanska Kommunistpartiet har en stark roll i hur rättsväsendet utformas, detta för att upprätthålla de socialistiska principer som skapades utifrån marxismens värderingar. Polis och militär har en roll i att upprätthålla ordning och säkerhet i landet. Även här har PCC en styrande roll i hur utformningen av utbildningen och arbetet ska se ut. Detta medför att marxismen får en påverkan över polisens och militärens arbete och har ett starkt inflytande över de politiska institutionerna (Diamint, Tedesco, 2022; kap. 14).

4.2.2 Ekonomiska indikatorer

Under Miguel Díaz-Canel's presidenttid har Kuba fortsatt med grunden från den planekonomi som inrättades under Fidel Castros styre. Staten äger och kontrollerar de flesta företag och ekonomiska resurser, detta för att kontrollera och fördela resurserna enligt en socialistisk form. Med marxistiska grundtankar strävar staten efter att minska ekonomiska klyftor i landet och därefter tillgodose medborgarna med grundläggande behov som utbildning, hälso- och sjukvård och bostäder (Swedenabroad, 2020). Díaz-Canel har gjort vissa ekonomiska förändringar under sin presidenttid för att möta de socioekonomiska utmaningar som tillkommit för landet för att skapa en hållbar ekonomi. Dessa reformer har dock skett inom en socialistisk ram för att fortsätta bevara (Anderson, 2019) de grundläggande principerna för marxismen vilket ser en centraliserad planekonomi som en betydande faktor (Sidney, 1960; 286–287). Reformerna som genomfördes öppnade bland annat upp för utländska investeringar och en viss privatisering inom vissa sektorer. Den ekonomiska situationen har samtidigt förändrats på Kuba i form av att turismen växt och är en av de viktigaste inkomstkällorna till Kubas ekonomi

medan jordbrukets andel har minskat. Flera faktorer har medfört att landet har haft svårigheter med ekonomin under Díaz-Canel styre (Swedenabroad, 2020). Presidenten lanserade reformer under år 2020 där landets två valutor skulle sammanslås för att underlätta för utländska investerare. Samtidigt minskade statliga subventioner och minimilönen blev högre (The Economist, 2020). Dessa reformer tyder på en ökad privatisering för medborgarna och går emot marxismens grundläggande principer om en centraliserad planekonomi (Sidney, 1960; 286–287). Reformerna orsakade dock inflation vilket i samband med Covid-19-krisen gjorde att landet drabbades hårt ekonomiskt (The Economist, 2020). USA:s före detta president Donald Trump införde även restriktioner mot Kuba år 2019 och år 2020 vilket begränsade de ekonomiska möjligheterna ytterligare för Kubas befolkning (Yeginsu, 2020). De ekonomiska utmaningarna, bristen på internationella marknader och varor ledde till att landets BNP minskade under 2020 samt att de haft en låg ekonomisk tillväxttakt under senaste åren. Arbetslösheten är enligt officiella siffror låg men samtidigt är undersysselsättningen i landet hög. Marxismens påverkan ses fortfarande i att staten fortsätter att dominera majoriteten av ekonomin även om nya reformer om privat företagsamhet har genomförts och en legalisering av små och medelstora privata företag. Genom dessa nya reformer har inkomstfördelningen på Kuba ökat då vissa arbetar inom den privata sektorn eller är anställda av utländska företag medan andra inte delar samma möjligheter (Swedenabroad, 2020). Sett till ekonomiska indikatorer ses en skillnad i marxismens påverkan på samhällssystemet då de reformer som på senare år genomförts tyder på en större ekonomisk frihet för medborgarna vilket kan skapa en ekonomisk ojämlikhet. Dock ska det fastslås att staten behåller en stark kontroll över det ekonomiska samhället för att fortsätta styra landet med marxistiska grunder (Anderson, 2019).

4.2.3 Sociala indikatorer

Miguel Díaz-Canel och staten arbetar för ett jämlikt samhälle utifrån marxistiska grunder. Det har dock i samband med den ekonomiska krisen och de nya reformerna medfört att samhället blivit mer splittrat. Alla Kubas

medborgare har rätt till fri utbildning och sjukvård vilket skapar möjligheter för kubanerna. Medellivslängden är hög i jämförelse med närliggande länder och nästan hela befolkningen är läskunniga. Kvaliteten på både utbildning och hälsovård har dock försämrats under de senaste åren vilket gett utrymme till att privatisering har ökat, detta har skapat mer ojämlikhet mellan medborgare då vissa kan betala för privat vård och utbildning medan andra inte har den möjligheten (Regeringskansliet, 2020). Detta skapar en motsättning i den uttalade målsättningen för samhällssystemet inom marxism som är social rättvisa och jämlikhet. Genom att samhället splittras försvinner marxismens grundtankar om en stark socialistisk stat (Carver, 1996; 158–162). Staten vill fortfarande att det ska finnas en stark hälso- och sjukvård som ska vara likvärdig för alla medborgare vilket gör den till en prioriterad faktor i samhällssystemet. Den kubanska sjukvården har dock förändrats, låga löner har exempelvis gjort att korruption uppstått och att sjukvårdspersonal emigrerat. Samtidigt har en långvarig brist på läkemedel och medicinsk utrustning bidragit till en försämring av sjukvården (Regeringskansliet, 2020).

Marxismens grundtankar vill uppnå en jämlik klasslös samhällsordning där alla medborgare har tillgång till alla resurser vilket i praktiken avser en demokratisk centralisering (Carver, 1996; 158–162). Dessa idéer ses på Kuba genom att det socialistiska enpartisystemet kvarstår och gör att staten kan kontrollera medborgarna för att bevara de marxistiska grundidéerna som Castro införde. Statens strävan i att skapa ett jämlikt samhälle ses genom fortsatta investeringar i utbildning och sjukvård för att erbjuda dessa gratis till hela befolkningen. Den starka kontrollen över det politiska och ekonomiska samhället innebär dock inskränkningar på medborgarnas individuella rättigheter. Medborgarna har inte friheten att göra egna val eller uttrycka sig fritt då detta kan medföra att den socialistiska staten försvagas. Rapporter som växt i samband med expansionen av internet visar hot och trakasserier från polis och militär mot oliktankande (Swedenabroad, 2021). Konstitutionen förbjuder diskriminering av religion, hudfärg, kön, sexuell läggning och etnicitet men även detta förekommer från polis och militär (Regeringskansliet, 2020). Kubanska medborgare har ingen politisk frihet då landet styrs av

Kubanska Kommunistpartiet som är det enda tillåtna partiet, med detta övervakas även oliktankande för att skydda den socialistiska staten. Media kontrolleras av staten, publikationer från oberoende press betraktas som fiendepropaganda och dess journalister trakasseras. Statens starka kontroll över samhället och medborgarna i att fortsätta vara en stark socialistisk stat medför att marxismen har en fortsatt påverkan på Kuba i de sociala indikatorerna (Freedomhouse, 2023).

4.3 Jämförelse

Den marxistiska grunden som infördes i samband med revolutionen 1959 har haft stor påverkan på Kubas samhällssystem och har än idag ett strakt inflytande. Marxismens stadiga roll i samhällets uppbyggnad på Kuba medför att det inte skett någon omvälvande politisk förändring med Miguel Díaz-Canel som president. Det har införts nya reformer för att möta de socioekonomiska utmaningar som Kuba mött under senaste åren men dessa reformer har fortfarande varit inom en ram utifrån marxismens grunder. Kubas samhällssystem är därav fortfarande starkt socialistiskt och kontrolleras av Kubanska Kommunistpartiet som står fast vid marxismens grunder.

4.3.1 Politiska institutioner

Marxismen påverkade de politiska institutionerna under Castros första år då de omformades för att anpassas till att vara en del av en socialistisk stat. Castros tolkning av marxismen ansåg att en demokratisk centralism är en viktig faktor i skapandet av ett samhälle där alla resurser ska fördelas kollektivt och rättvist bland medborgarna. Tanken av en stark demokratisk centralism gjorde att reformer infördes vilket gav Kubanska Kommunistpartiet monopol på all politisk makt och beslutsfattande. De verkställande, lagstiftande och dömande institutionerna förlorade sin oberoende makt och det politiska systemet präglades av marxistiska principer då all politisk makt härstammade från samma källa. Kubas politiska system under Miguel Díaz-Canels styre följer fortfarande den socialistiska stat som Castro införde och marxismens idéer ligger som grund av uppbyggnaden av samhällssystemet. De politiska

institutionerna är fortsatt influerade av Kubanska Kommunistpartiet då de tillsammans med Díaz-Cannels innehar all politisk makt. Marxismens grundtankar om en socialistisk stat lever kvar då landet fortsätter vara en enpartistat där all makt utgår från samma källa och staten står som ägande över de grundläggande produktionsmedlen. Detta påvisar att marxismen har en stark påverkan i båda tidsaspekterna och begränsar en utveckling i det politiska systemet där marxismen inte utgör grunden.

4.3.2 Ekonomiska indikatorer

Ekonomi spelar en stor roll i marxismen som teori då den förespråkar kollektivt ägande vilket i Kubas fall gjorde att en centraliserad planekonomi infördes för att organisera ekonomin och förhindra klasskonflikter. Efter revolutionen 1959 infördes många förändringar i det ekonomiska systemet för att följa en marxistisk grundidé. De ekonomiska åtgärderna infördes för att skapa jämlik samhällsstruktur, minska inflationen och stärka den socialistiska staten. I överlag handlade de nya ekonomiska reformerna om att regeringen skulle ha full kontroll över landets ekonomi vilket medförde att privata företag och industrier nationaliserades, samt att en jordreform och prisskillnader infördes. Kuba har med Miguel Díaz-Cannels som president fortsatt med en stark planekonomi där staten äger och kontrollerar de flesta företag och ekonomiska resurser. De har skett ekonomiska förändringar under Díaz-Cannels styre då landet under presidentens styre mött många socioekonomiska utmaningar, dessa reformer har dock fortfarande skett inom socialistiska ramar för att bevara de marxistiska principerna. Reformerna som infördes öppnade upp för en viss privatisering inom företag och utländska investeringar vilket ger en möjlighet för medborgarna att arbeta privat och därmed inneha en större frihet i sin ekonomi. Andra reformer som tyder på minskad statlig kontroll är att statliga subventioner har minskats och minimilönen ökat. Detta minskar marxismens påverkan, som ser att en centraliserad planekonomi är nödvändig för en socialistisk stat. Därav har marxismen minskat under Miguel Díaz-Cannels i jämförelse med dess påverkan under Fidel Castros första år. Dock

kvarstår marxistiska grundtankar genom att staten dominerar majoriteten av Kubas ekonomi.

4.3.3 Sociala indikatorer

Jämlikhet och solidaritet är en stor faktor inom marxismen vilket medförde att flera reformer som skulle stärka jämlikheten och minska samhällsklyftorna på Kuba infördes efter revolutionen år 1959. Det gjorde många investeringar för att erbjuda medborgarna fri utbildning och sjukvård vilket förbättrade hälsotillståndet och utbildningsnivån bland befolkningen. Genom en stark statlig kontroll över politik och ekonomi skapades utrymme för staten att åstadkomma en jämlik samhällsstruktur för medborgarna. Denna starka kontroll för att främja marxistiska grundtankar innebar dock många inskränkningar av medborgerliga friheter och individuell frihet. Staten genomförde många omorganisationer för att förbättra levnadsstandarden för landets befolkning som grupp utifrån marxistiska idéer, men denna kontroll begränsade samtidigt individuella mänskliga rättigheter, såsom rätten till fri demokrati, yttrandefrihet, ägandefrihet och tankefrihet. Miguel Díaz-Canel's styre arbetar även för ett jämlikt socialistiskt samhälle utifrån marxistiska idéer. Rätten till fri utbildning och sjukvård kvarstår men kvaliteten har blivit sämre. Detta har öppnat upp till privata alternativ vilket skapar samhällsklyftor, något som skapar en motsättning i marxismens grundtankar om ett jämlikt samhälle. Staten har en fortsatt stark politisk och ekonomisk kontroll över samhället vilket medför att medborgarna inte har en stark individuell frihet. De nya ekonomiska reformerna ger rätten till äganderätten men medborgarna har fortfarande många begränsade rättigheter, såsom politisk frihet och yttrandefrihet. Detta då staten vill försäkra sig om bevarandet av den socialistiska staten.

4.3.4 Tabell 2

Vanlig text = Marxismens utformning under Fidel Castros år 1959–1969

Kursiv text = Marxismen utformning under Miguel Díaz-Canel 2018–2023

Indikationer	Politiska institutioner	Ekonomiska indikatorer	Sociala indikatorer
Kollektivt ägande	Avskaffandet av privat ägande i förhindrandet av kapitalism <i>Statligt ägande för att förhindra kapitalism</i>	Statligt ägande som innebär att produktionsmedel används för samhällets bästa och inte privat vinst <i>Statligt ägande som innebär att produktionsmedel används för samhällets bästa och inte privat vinst</i>	Främjande av gemensamt ägande för att gynna hela samhället <i>Fördelning av resurser som syftar att gynna hela samhället</i>
Demokratisk centralism	Enpartistat <i>Enpartistat</i>	Beslutsfattande processer inom partihierarkin för ekonomiska fördelningar <i>Centraliserad styrning av ekonomiska fördelningar</i>	Inskränkningar på politisk frihet <i>Inskränkningar på politisk frihet</i>
Centraliserad planeekonomi	Statlig planering av produktion och fördelning, tex. jordbruksreform <i>Statlig kontroll över resursfördelning</i>	Statligt ägande av företag och produktionsmedel <i>Staten äger och kontrollerar de flesta ekonomiska resurser, större individuell ekonomisk frihet, tex. äganderätten</i>	Uppfyllandet av grundläggande behov, tex. statliga subventioner <i>Strävan efter likvärdiga grundläggande behov för alla medborgare, större individuell ekonomisk frihet</i>
Jämlikhet och solidaritet	Främjandet av en minskning av ekonomiska och sociala klyftor och ojämlikheter <i>Konstitution som förbjuder diskriminering, främjandet av en minskning av ekonomiska och sociala ojämlikheter</i>	Omfattande sociala program och fördelning av resurser <i>Ekonomiska fördelningar för att minska ojämlikheter</i>	Satsningar på fri utbildning och sjukvård för alla, inskränkningar på individuella mänskliga rättigheter <i>Satsningar på fri utbildning och sjukvård för alla, inskränkningar på individuella mänskliga rättigheter</i>

Denna tabell tydliggör hur marxismens karaktärsdrag påverkat de politiska institutionerna, ekonomiska och sociala indikationerna på Kuba under perioderna 1959–1969 och 2018–2023. Tabellen avser att visa hur utfallet av Kubas samhällssystem påverkats av att marxismen används som grundteori i det politiska styret i båda tidsperioderna. Många av karaktärsdragen från marxismen uttrycks i båda perioderna vilket bevisar att marxismen fortfarande har en stark påverkan på Kuba. Tabellen tydliggör vissa förändringar som skett mellan de två tidsperioderna som nämnts i analysen i jämförelsen ovan. Exempelvis kan en skillnad ses i den ekonomiska indikatorn där under Miguel Díaz-Canels styre nya reformer införts som ökar den ekonomiska friheten genom upp-öppnandet av viss privatisering. Trots att det genomförts vissa reformer under Miguel Díaz-Canels styre som inte är förenliga med marxismens grundläggande principer, fortsätter Kubas samhällssystem att vara starkt influerat av marxismen.

5 Slutsats

Slutligen påvisar marxismen en stor påverkan över samhällssystemet på Kuba både under Fidel Castros första år och under Miguel Díaz-Canels styre. Studiens syftade på att analysera marxismens påverkan på samhällssystemet under två tidsaspekter för att därefter kunna dra slutsatser om marxismens utformning. Fidel Castro byggde upp en marxistisk grund för samhällssystemet på Kuba. Genom Castros långvariga styre har landet utvecklats i enlighet med teorin. Detta medför att Kubas politiska system har i stora drag bibehållit samma marxistiska grundtankar som Castro införde efter revolutionen då det inte funnits utrymme för en annan utveckling inom samhällssystemet. Analysen har påvisat att marxismen varit en central del i de olika teoretiska perspektiven i båda tidsaspekterna. Teorins påverkan i de politiska institutionerna ses genom att landet styrs genom en demokratisk centralism med ett enpartisystem som har monopol på all politisk makt. De ekonomiska indikationerna påverkas av marxismen genom att landet styrs med en centraliserad planekonomi för att organisera ekonomin och jämna ut klasskillnader. Under Díaz-Canels styre har marxismen börjat få en mindre

påverkan genom att ekonomiska reformer öppnar upp för privatisering men staten dominerar fortfarande majoriteten av ekonomin vilket medför att teorin har en fortsatt grundlig påverkan. Marxismens inverkan på de sociala indikationerna har ett betydande inflytande under båda tidsaspekterna då staten utövar en stark kontroll över befolkningen med begränsningar för att bevara den socialistiska staten. Genom den centraliserade demokratin och ekonomin under Castros styre kunde investeringar genomföras för att införa fri utbildning och sjukvård vilket höjde utbildningsnivån och förbättrade hälsotillståndet. Dock, genom den statliga kontrollen som finns i båda tidsaspekterna finns omfattande inskränkningar på mänskliga rättigheter som drabbar medborgarnas individuella frihet. Marxismens påverkan kan påvisas som betydande i samhällssystemet på Kuba under Fidel Castros första år och under Miguel Díaz-Canel's tid som president sett till de teoretiska aspekterna; politiska institutioner, ekonomiska och sociala indikatorer. Kuba har utvecklats i enlighet med marxismens grundtankar som infördes i samband med Castro och revolutionen år 1959 och analysen påvisar att marxismens påverkan inte har förändrats avseendevärt utan har en stark utformning i samhällssystemet i landet. Socioekonomiska utmaningar har gjort att små förändringar har skett under de senaste åren som går emot marxismens grundtankar men studien bevisar att marxismen har en fortsatt stark påverkan på Kubas samhällssystem.

5.1 Vidare forskning

För vidare diskussion om Kuba och marxismen kan studier som undersöker faktorer till varför marxismen växte sig så stark på fallet Kuba vara intressant. Sådana studier kan djupare förklara olika faktorer till marxismens uppkomst och utformning på Kuba och kan därifrån se varför dess påverkan fortfarande är så stor. Undersökningar kan exempelvis ta upp specifika personer eller jämföra andra fall som haft eller har marxismen som grund för dess politiska styre för att upptäcka skillnader och likheter med Kuba. Vidare forskning skulle även vara att analysera Kubas historia mer djupgående för att undersöka marxismens påverkan genom åren. Då denna studie endast fokuserar på två

tidsaspekter och jämför dessa kan en studie som studerar fler specifika händelser eller analyserar varje årtionde vara berikande.

6 Referenslista

Aguilar, Luis E. 2012. *Cuba, c. 1860–1930*. Bethell, Leslie (red). “*Cuba - A short story*”. Cambridge University Press. Kap. 2.

https://www.cambridge.org/core/services/aop-cambridge-core/content/view/60245D9156331D75AC9C05E71E27A0D3/9780511609534c2_p21-56_CBO.pdf/cuba-c-1860-c-1930.pdf [Senast hämtad: 2023-04-17]

Anckar, Carsten; Denk, Thomas; Karvonen, Lauri; Schoultz, Åsa von. 2019. *Komparativ politik: institutioner och beteende*. Uppl. 2. Studentlitteratur AB.

Anderson. Jon Lee. 2019. *Cuba's Next Transformation*. The New York Times Company.

<https://go.gale.com/ps/i.do?p=ITOF&u=vaxuniv&v=2.1&it=r&id=GALE%7CA568420791&retrievalId=9d540bbc-a3d0-47ef-95a4-48aed1489c2f&inPS=true&linkSource=interlink&sid=bookmark-ITOF> [Senast hämtad: 2023-05-18]

Balasopoulos, Antonis; Boer, Roland. 2022. *Socialism, Communism, and Concrete Marxism*. Vol. 12. No. 4. Routledge: Taylor & Francis Group.

DOI:10.1080/21598282.2022.2135124

<https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/21598282.2022.2135124?needAccess=true&role=button> [Senast hämtad: 2023-05-01]

Britannica. 2023. *Miguel Díaz-Canel*.

Britannica.com <https://www.britannica.com/biography/Miguel-Diaz-Canel>

[Senast hämtad: 2023-04-21]

Bryman, Alan. 2018. *Samhällsvetenskapliga metoder*. Uppl. 3. Stockholm: Liber

Carver, Terrell. 1996. *Marx: Later political writings*. Cambridge University Press. DOI: 10.1017/CBO9780511810695 [Senast hämtad: 2023-04-21]

Chen, James. 2023. *Growth Rates: Formula, How to Calculate, and Definition*. Investopedia.com
<https://www.investopedia.com/terms/g/growthrates.asp> [Senast hämtad: 2023-05-05]

Cheng, Enfu; Wang, Zhongbao. 2018. Enriching and Developing Marxism in the Twenty-First Century in Various Aspects: Six Definitions of Marxism. *International critical thought*. Vol. 8. No. 2. DOI: 10.1080/21598282.2018.1478542 <https://www.tandfonline.com.proxy.lnu.se/doi/epdf/10.1080/21598282.2018.1478542?needAccess=true&role=button> [Senast hämtad: 2023-05-05]

Diamint, Rut; Tedesco, Laura. 2022. *Cuba – The Cuban Armed Forces*. Kruijt, Dirk; Koonings, Kees. (red.) *Latin American Military and Politics in the Twenty-first Century*. Routledge. Kap. 14.

Dominguez, Jorge. 2012. *Cuba since 1959*. Bethell, Leslie (red). “*Cuba - A short story*”. Cambridge University Press. Kap. 4.
https://www.cambridge.org/core/services/aop-cambridge-core/content/view/F03C55D6D6E602F00D1304FF935FC994/9780511609534c4_p95-148_CBO.pdf/cuba-since-1959.pdf [Senast hämtad: 2023-04-28]

Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Henrik, Oscarsson; Towns, Ann; Wängnerud, Lena. 2017. *Metodpraktikan*. Uppl. 5:1. Stockholm: Wolters Kluwer Sverige AB

Fernand, Jason. 2023. *Gross Domestic Product (GDP): Formula and How to Use It*. Investopedia.com <https://www.investopedia.com/terms/g/gdp.asp> [Senast hämtad: 2023-05-05]

Freedomhouse. 2023. *Cuba*. freedomhouse.org
<https://freedomhouse.org/country/cuba/freedom-world/2023> [Senast hämtad: 2023-05-15]

Gómez-Dantés, Octavio. 2018. *Cuba's health system: hardly an example to follow*. Health Policy and Planning. Vol. 33. Nr. 6 <https://academic-oup-com.proxy.lnu.se/heapol/article/33/6/760/5035053> [Senast hämtad: 2023-05-08]

Hansing, Katrin; Hoffman, Bert. 2019. *Cuba's New Social Structure: Assessing the Re-Stratification of Cuban Society 60 Years after Revolution*. German Institute of Global and Area Studies.
<https://www.jstor.org/stable/pdf/resrep21213.pdf?acceptTC=true&coverpage=false&addFooter=false> [Senast hämtad: 2023-05-06]

Horowitz, Irving Louis. 2007. *Cuba, Castro and Anti-Semitism*. Current Psychology. Vol. 26. <https://doi.org/10.1007/s12144-007-9016-4> [Senast hämtad: 2023-05-06]

Kang, Liu. 2015. *Maoism: Revolutionary Globalism for the Third World Revisited*. Project Muse: Comparative Literature Studies. Vol. 52. No. 1. DOI:10.5325/complitstudies.52.1.0012 [Senast hämtad: 2023-05-02]
<https://muse.jhu.edu/article/576081>

Kapcia, Antoni. 2022. *Historical Dictionary of Cuba*. Uppl. 3. Rowman & Littlefield Publishers.

Mesa-Lago, Carmelo. 2019. *Voices of Change in Cuba from the Non-State Sector*. Cuban Studies. Vol. 47. No. 1. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press. DOI: 10.1353/cub.2019.0024 <https://muse-jhu-edu.proxy.lnu.se/article/719166> [Senast hämtad: 2023-05-06]

Munck, Ronaldo. 2022. *Marxism, development and under-development*.

Routledge: Area development and policy. DOI:

10.1080/23792949.2022.2127415 <https://www-tandfonline-com.proxy.lnu.se/doi/epdf/10.1080/23792949.2022.2127415?needAccess=true&role=button> [Senast hämtad: 2023-05-05]

OECD. 2023. Income inequality. DOI: 10.1787/459aa7f1-

en. <https://data.oecd.org/inequality/income-inequality.htm> [Senast hämtad: 2023-05-05]

OECD. 2023. *Unemployment rate indicator*. DOI: 10.1787/52570002-en.

<https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rate.htm> [Senast hämtad: 2023-05-05]

Perez Jr, Louis A. 2012. *Cuba, c. 1930–1959*. Bethell, Leslie (red). “*Cuba - A short story*”. Cambridge University Press. Kap. 3.

https://www.cambridge.org/core/services/aop-cambridge-core/content/view/9E3687CF9CBB4538AB6DB34A516FE8A1/9780511609534c3_p57-94_CBO.pdf/cuba-c-1930-1959.pdf [Senast hämtad: 2023-04-18]

Regeringskansliet. 2020. *Kuba – Mänskliga rättigheter, demokrati och*

rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019. Regeringen.se

<https://www.regeringen.se/contentassets/b12dd50d4228427fa50dc270f475b77a/kuba---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2020.pdf> [Senast hämtad: 2023-05-15]

Ruichen, Wang; Ding, Baiyuan. 2022. The Basic Principles of Marxism with the Internet as a Carrier. Mathematical problems in engineering. Vol. 2022.

New York: Hindawi. DOI: 10.1155/2022/1826988

<https://www.hindawi.com/journals/mpe/2022/1826988/> [Senast hämtad: 2023-05-05]

Sayers, Sean. 2021. *What is Marxism?* Vol. 11. No. 3. Routledge: Taylor & Francis Group. DOI:[10.1080/21598282.2021.1965493](https://doi.org/10.1080/21598282.2021.1965493)
<https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/21598282.2021.1965493?needAccess=true&role=button> [Senast hämtad: 2023-05-02]

Sidney, Monas. 1960. *Soviet Marxism: A Critical Analysis*. American Sociological Association. Vol. 25. No. 2. DOI: 10.2307/2092640

Smith, Rosi; las Mercedes García Rosabal, Leticia de; Ortiz Bosch, Maikel J. 2022. *Cuban-Marxist Education*. Critical Understanding in Education, Volym: 3. Brill. DOI: 10.1163/9789004505612_011.
<https://brill.com/display/book/9789004505612/BP000021.xml> [Senast hämtad: 2023-05-17]

Swedenabroad. 2020. *Ekonomisk och handelspolitik rapport för Kuba 2019*. Embassy of Sweden.
www.swedenabroad.se%2Fglobalassets%2Fambassader%2Fkuba-havanna%2Fdocuments%2F20200305-ekonomisk-och-handelspolitisk-rapport-kuba.docx&psig=AOvVaw1n-xJlq0GNaSJyB7QRzZzQ&ust=1685163245346306 [Senast hämtad: 2023-05-17]

Swedenabroad. 2021. *Landöversikt Kuba september 2021*. Embassy of Sweden. www.swedenabroad.se%2Fglobalassets%2Fambassader%2Fkuba-havanna%2Fdocuments%2F20210908-land%25C3%25B6versikt-kuba-september-2021.docx&psig=AOvVaw26ibWnPFdmoH0kgJJ_DNbQ&ust=1685164032542646 [Senast hämtad: 2023-05-18]

The Economist. 2020. *Cuba ends its dual-currency system*. [theeconomist.com https://www.economist.com/the-americas/2020/12/16/cuba-ends-its-dual-currency-system](https://www.economist.com/the-americas/2020/12/16/cuba-ends-its-dual-currency-system) [Senast hämtad: 2023-05-15]

Thomas, Hugh. 2012. *Cuba, c. 1750–1860*. Bethell, Leslie (red). “*Cuba - A short story*”. Cambridge University Press. Sid. 1.

https://www.cambridge.org/core/services/aop-cambridge-core/content/view/F6184C98B0E32942095D32BC317678C4/9780511609534c1_p1-20_CBO.pdf/cuba-c-1750-c-1860.pdf [Senast hämtad: 2023-04-17]

Wong, Cecilia. 2014. *Economic and Social Indicators*. Michalos,

A.C. Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-94-007-0753-5_815

[Senast hämtad: 2023-05-05]

Yeginsu, Ceylan. 2020. *Trump Administration Adds to American Travel Restrictions in Cuba*. nytimes.com

<https://www.nytimes.com/2020/09/24/travel/trump-cuba-travel-restrictions.html> [Senast hämtad: 2023-05-15]

